

20.8.2021

Oikeusministeriö

oikeusministerio@om.fi

Asia VN/5875/2019

Lausuntopyyntö saamelaiskäräjälain muutosta valmistellun toimikunnan mietinnöstä

Saamelaisalueen koulutuskeskus (Sakk) pitää tärkeänä, että lakiluonnoksessa Sakk:n riippumaton, itsenäinen ja sen omaan lakiinsa perustava rooli saamelaisopetuksen keskeisenä toimijana erityisesti ammatillisessa- ja aikuiskoulutuksessa on tunnustettu eikä näin ollen tällä lakimuutoksella ole tarkoitus muuttaa vastuita, rooleja tai tehtävänjakoja sen suhteen. Sen, että saamelaiskäräjälakiin otettaisiin maininta Saamelaiskäräjien asiantuntijaroolista saamelaisopetuksen ja -koulutuksen suhteen ei pitäisi muuttaa nykytilannetta millään tavalla; jo nykyisellään Saamelaiskäräjät esimerkiksi nimittää Sakk:n johtokuntaan 6 jäsentä. Lisäksi on muistettava, että Saamelaisalueen koulutuskeskus toimii Opetushallituksen tulohajauksessa ja näissä raameissa oppilaitoksella on autonomia päättää paitsi strategiastaan myös operatiivisista linjauksistaan.

Lakiluonnoksessa mainittua yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoitetta ja siihen liittyvää Saamelaiskäräjien ennakkosuostumusta, tulee oppilaitoksen mielestä tarkentaa. Edellä mainittu tunnustus Sakk:n keskeisestä roolista saamelaisopetuksessa sekä autonominen asema tulee huomioida myös yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoitteessa. Oppilaitoksen tulee pystyä toteuttamaan sen lakisääteistä tehtävää (Laki Saamelaisalueen koulutuskeskuksesta 252/2010) täysimääräisesti ja oppilaitosta koskevaa yleistä lainsäädäntöä, määräyksiä ja ohjeistuksia.

Lakiluonnoksessa on selkeä ristiriita sen suhteen, että julkista valtaa käyttävillä, kuten Sakk, olisi autonomia omaan toimintaansa, mutta samalla vahva velvoite ennakkosuostumuksen hankkimiseen Saamelaiskäräjiltä. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen asiantuntemukseen saamen kielen, kulttuurin ja elinkeinon edistäjänä tulee luottaa jatkossakin. Muun muassa viranomaisten ja muiden julkista valtaa käyttävien tulisi voida luottaa Saamelaisalueen koulutuskeskuksen asiantuntijuu-teen sitä koskevissa asioissa. Esimerkiksi kehittämishankkeiden rahoituspäätösten yhteydessä yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoite Saamelaiskäräjien kanssa on liian määräävä, mikäli Saamelaiskäräjien näkemys yksioikoisesti ohjaa päätösprosesseja. Sen sijaan oppilaitoksen ja Saamelaiskäräjien yhteistyötä ja vuoropuhelua oppilaitos pitää edelleen tärkeänä. Dialogi on lähtökohdiltaan yhdenvertaista kumppanuutta ja tällaisessa tilanteessa molempien osapuolien autonomia turvataan.

Inarissa 20.8.2021

Eeva-Liisa Rasmus-Moilanen
rehtori